

GHEORGHE ASACHI
ANTON PANN
ALECU DONICI
GRIGORE ALEXANDRESCU
GEORGE TOPÎRCEANU

FABULE

Ilustrații de LIVIA COLOJI

GHEORGHE ASACHI
CORBUL ȘI VULPEA

Peste ramul unui sorb
S-așezase domnul corb,
Ținând în plisc o bucată
De caș, ce-o avea furată.
Vulpea, cum l-a mirosit,
Sub acel sorb a venit
Și-n zis căutând, îi zice:
„Bună ziua, venetice!
Cât ești mândru și frumos!
Dacă versul cel duos
Ți-e ca penelor odoare,
Tu-ntreci pe privighetoare.”
De mândrie îngâmfat,
Corbul pliscul a căscat,
Și vrând versul să înceapă,
Cașul pe pământ îl scapă.
Atunci vulpea brânza apucă
După ce o și imbucă,
Către corb, spre mângâiere,
Zice: „Ia ascultă, vere,
Cel ce știe lingușeala
Se indoapă-n socoteala
Celuia care-l ascultă.
Asta daună nu-i proa multă
Pentru-un adevăr curat.”
Atunci corbul rușinat
Jură că mînciuri e-acele
Alte dați n-o să-l înșele.

ANTON PANN

LUPUL, TAPUL
ȘI VARZA

Un tânăr la târg plecase
Și de vânzare luase
Un lup, un sed și o varză.
Nevrând nici una să piarză
Și nefiind nici călare,
Vrea să treacă un râu mare,
Care era să-l înoate
Și să le treacă pe toate.
Stând în loc, se socotește
Și întru sine șoptește,
Cum și în ce chip să facă
Câte una să le treacă,
Că fiind apa prea letă,
Nu putea două deodată.

„Să trec întâi lupul, zice,
Capra varza o să-mi strice,
Să trec varza, șaja încă,
Lupul capra îmi mănâncă.”
Deci dacă-i veni în minte
Și trecu capra-nainte,
Stătu iar să se gândească
Ca cum să o nimorească.

GRIGORE ALEXANDRESCU

CĂINELE ȘI CĂTELUL

— Cât îmi sunt de urâte unele dobitoace,
Cum lupii, urșii, lei și alte câteva,
Care cred despre sine că prețuiesc ceva!
De se trag din neam mare,
Asta e o-nțămplare:
Și eu poate sunt nobil, dar ș-o arăt nu-mi place.
Oamenii spun adesea că-n țări civilizate
Este egalitate.

Toate iau o schimbare și lumea se cioplește,
Numai pe noi mândria nu ne mai părăsește.
Cât pentru mine unul, fieșticine știe

C-o am de bucurie
Când toată lighioana, măcar și cea mai proastă,
Căine sadea îmi zice, iar nu domnia-voastră.
Așa vorbea deunăzi cu un bou oarecare
Samson, dulău de curte, ce lătra foarte tare.
Cățelul Samurache, ce ședea la o parte

Ca simplu privitor,
Auzind vorba lor,
Și că nu au mândrie, nici capricii deșarte,
S-apropie îndată

Să-și arate iubirea ce are pentru ei:
— Gândirea voastră, zise, îmi pare minunată.
Și sentimentul vostru îl cinstesc, frații mei.
— Noi, frații tăi? răspunse Samson, plin de mânie.
Noi, frații tăi, potaiei!
O să-ți dăm o bătaie
Care ș-o pomenaști.
Cunoști tu cine suntem, și ți se cade ție,
Lichea nerușinată, astel să ne vorbești?

— Dar ziceați... — Și ce-ți pasă? Te-nțreb eu ce ziceam?
Adevărat vorbeam,
Că nu iubesc mândria și că urăsc pe lei,
Că voi egalitate, dar nu pentru căței.

Acosta între noi adesea o vedem,
Și numai cu cei mari egalitate vrem.

GRIGORE ALEXANDRESCU

BOUL ȘI VIȚELUL

Un bou ca toți boii, puțin la simțire,
În zilele noastre de soartă-ajutat,
Și decât toți frații mai cu osebire,
Dobândi-n cireadă un post însemnat.

„Un bou în post mare?” Drept, căm ciudat vine,
Dar asta se-ntâmplă în oricare loc:
Decât multă minte, știu că e mai bine
Să ai totdeauna un dram de noroc.

Așa de-a vieții veselă schimbare,
Precum și de mândrie boul stăpânit,
Se credea că este decât toți mai mare,
Că cu dânsul nimeni nu e potrivit.

Vițelul atunci, plin de bucurie,
Auzind că unchiul s-a făcut boier,
Că are cliși sumă și livezi o mie:
— Mă duc, zise-ndată, nițel fân să-i cer.

Fără a pierde vreme, vițelul pornește,
Ajunge la unchiu, cearcă a intra,
Dar pe loc o slugă vine și-l oprește:
— Acum doarme, zice, nu-l poți supăra.

— Acum doarme? Ce fel! Pentru-ntăia dată
După-prânz să doarmă! Obiceiul lui
Era să nu șadă ziua niciodată,
Ăst somn nu prea-mi place, și o să i-o spun.

— Ba să-ți cauți traoba, că mânânci trântea,
S-a schimbat boierul, nu o cum îl știi.
Trebuie-naintea-i să mergi cu șială,
Primit în casă dacă vrei să fi.

GRIGORE ALEXANDRESCU

VULPEA LIBERALĂ

Vulpea fără-noctare
Striga în gura mare
Că de când elefantul peste păduri domnește
Trebile merg la vale și lumea pătimește.
Că este nedreptate
Să va să choltuiască
Veniturile toate
Pentru masă crâiască.

D-acestea elefantul, când a luat de știre,
Temându-se, cu dreptul, de vreo răzvrătire,
Pe iepure la vulpe cu un bileț trimise,
O invită la curte, o-mbrățișă și-i zise:
— Am aflat, Jupăneasă, că ai mare talent

Voi să te pui în păline,
Și începând de mâine
Îți dăm cu mulțumire,

Ca un semn de cinstire,
Al găinilor noastre întins departament;
Caută-ți bine treaba.

— Pe soama mea te lasă,
Răspunse oratorul și, sărutându-i laba,
Se întoarse acasă.
În ziua viitoare,

Vulpea ca totdeauna veni la adunare;
Dar însă oblojită, pe sub barbă legată,
Și cu un lipan mare la cap infășurată,
— Ce ai, de ești astfel? o întrebă rădăcine.
— Îmi e rău de aseară, îmi e rău cât se poate,
Și cu trebile țării să mă lăsați în pace.

Craiul știe ce face;
El neincetă gândiște la al obștii folos.
Adio! Sunt boinăvă: m-am înecat c-un os.

Cunoște mulți liberali, la vorbe ei se-nțrec,
Dar până în sfârșit cu oaze se înec.

GHEORGHE ASACHI

(1768—1841) S-a născut la Herta, în nordul Moldovei (azi un oraș din Ucraina), o se domnească. În mare parte, deciziile culturale renăsc din epocile deșerte ale secolului XIX. A scris primele poezii în limba română (judeca Romanovici) și primul teatru românesc din Moldova. A fost unul dintre reprezentanții academiei moldovene, care va deveni mai târziu Universitatea din Iași. A scris o bogată scriitură literară ca poezii, eseuri și traduceri, dar a fost și inginer, arhitect și profesor.

ANTON PANN

(c. 1790—1854) Este originar din Sibiu, un oraș situat în regiunea de la granița nordică a țării. A rămas de timpuriu orfan de tată și, fiind din căsuța rădăcinilor materne din zona viticolă, se călătorește cu mama sa la București în 1812. A fost poet, conector de muzică, redactor, profesor, călător de folclor, publicist. Primele sale mai cunoscute scrieri ale sale sunt *Fabule și zănele*. Primul său roman și născuturile din *Țara lui Moșea*.

ALECU DONICI

(1806—1881) S-a născut în Buzăria, în satul Dochi (azi numit Donici din județul Orhei). După o scurtă carieră de ofițer în armata rusă, se stabilește la Iași, unde lucrează în domeniul juridic, dar devine mai apoi o entuziastă activitate literară, în special de scrisorile sale. Căpitanul magistrului. A devenit, în cele din urmă, unul din principalii lideri ai mișcării românești de la Iași, unde a fost creștin ortodox, realizând cu un fin orăz al literaturii și mult amestec.

GRIGORE ALEXANDRESCU

(1810—1881) S-a născut la Târgușor, județul Iași. Din copilărie este un copil curios și inteligent, dar devine mai apoi un copil răzvrătit și revoltat. Este un mare iubitor al literaturii franceze și a științelor exacte. Este un mare iubitor al literaturii franceze și a științelor exacte. Este un mare iubitor al literaturii franceze și a științelor exacte.

GEORGE TOPIRCEANU

(1856—1937) S-a născut la București, în orașul de azi în județul Iași. Este un mare iubitor al literaturii franceze și a științelor exacte. Este un mare iubitor al literaturii franceze și a științelor exacte.

ROȘU AȘTRA ȘTEFAN

Accesul științific de față în România se adresează în primul rând copiilor, redându-le celor aflați în primii ani de viață, de aceea am considerat necesar să facem câteva modificări minore ale textelor originale ale scrierilor „Județele” în loc de „Județele”, „Vă gândiți” în loc de „Vă gândiți” etc., astfel încât să fie respectate normele actuale ale limbii române, utilizând Cartea Ortografică.

GLOSAR

Cerbul și volbur
cerbul — o specie de arbut,
volbur — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Copacul și dețianul
copacul — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Lăpuș, păpuș și vârtă
lăpuș — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Lăpuș, păpuș și vârtă
lăpuș — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Lăpuș, păpuș și vârtă
lăpuș — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie

Clători și călători
clători — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie
de arbut — o specie